

TISZAVASVÁRI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
44/2009.(III.19.) Kt. sz.
határozata

Jogszabályváltozás kezdeményezése

Tiszavasvári Város Önkormányzata Képviselő-testülete, a **jogszabályváltozás kezdeményezése ügyével** kapcsolatosan az alábbi döntést hozza:

1. A határozat melléklete szerinti tartalommal jogszabályváltozást kezdeményező javaslattal él.

2. Felkéri a polgármestert a kezdeményezésnek a Magyar Köztársaság Miniszterelnöke, valamint az országgyűlési képviselők felé történő továbbítására.

Határidő: azonnal

Felelős: Rozgonyi Attila
polgármester

R o z g o n y i Attila
polgármester

B u n d á n é Badics Ildikó
jegyző

TISZAVASVÁRI VÁROSPOLGÁRMESTERÉTŐL

4440 Tiszavasvári, Városháza tér 4. sz.

Tel.: 42/520-500 Fax.: 42/275-000 e-mail: tvonkph@tizavasvari.hu

Ügyiratszám: 4413-6/2009.

Tárgy: Jogszabályváltozás kezdeményezése

Magyar Köztársaság Miniszterelnöke
Gyurcsány Ferenc

Budapest

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Tiszavasvári Önkormányzata Képviselő-testülete a 44/2009. (III.19.) Kt. számú határozatában két témakörben átfogó jellegű jogszabály-változtatási kezdeményezést fogadott el az alábbiak miatt:

I. Városunk képviselő-testülete több alkalommal továbbított már jogszabály-változtatási kezdeményezést Miniszterelnök Úr felé, mely kezdeményezések alapját képező okok jó része sajátos, specifikus helyzetünkre vezethető vissza, mely helyzet egyedi megoldást igényel. A probléma maga azonban nem egyedi, hiszen egyre több falu, község, város küzd vele. Térségünkben legalábbis érzékelhetően nagy gondot, és még inkább erőt felüli feladatot jelent a roma lakosság felzárkóztatása, integrálása, viselkedéskultúrájának megváltoztatása, az együttélési formulák nevelése, a halmozottan hátrányos réteg „termelődésének”, mértéktelen létszámbeli növekedésének adófizető, jogszabálykövető, dolgozni akaró, és tudó réteggel való ellentételezése.

Fentiek alátámasztásaként rövid helyzetelemzéssel kezdeném, Tiszavasvári város roma lakossága összetételének, helyzetének alakulására helyezve a hangsúlyt.

Tiszavasvári Város lakónépessége 13. 714 fő. A 2001. évi népszámláláskor a város lakosságának 8,9%-a vallotta magát cigány nemzetiségűnek. Ez jóval magasabb a 4,6%-os megyei átlagnál. [KSH adatok] Tapasztalati tény viszont, hogy a népszámlálási adatok jóval kevesebb cigányról adnak számot, mint az a valóságban van. Tudjuk, hogy a cigányság létszámának pontosabb meghatározása igen problematikus. Saját felméréseink végzésekor, elemzésekor erre is figyelemmel voltunk. Jelenleg 5,05 fős családlétszámmal, házanként 6,3 fővel számolhatunk. Ennek alapján Szentmihályon (Ez településünk egyik romák által lakott településrésze, a Büdszentmihályi rész mellett) az 1435 fős cigányság 284 családban, 228 házban, putriban él. Felméréseink szerint Büdön 791, Józsefházán 120 fő roma származású személy él. A demográfiai mutatók tendenciáit figyelemmel kísérve legnagyobb intenzitással a HH/HHH lévő cigány kiskorú népesség száma növekszik a város össznépességét és összetételét tekintve.

2007. évben folytatott felmérések alapján igen magas a gyermekarány 52,5 %. A cigányság életkora az össznépeséghez viszonyítva alacsony. A mindössze 2,2%-os nyugdíjaskorú arány a város teljes népességének (14,7%) éppen az egyhatedét teszi ki.

Az aktív korú ellátásra jogosultak (2008. decemberi adatok szerint 480 fő) kb. 80 %-a a roma lakosok közül kerül ki.

Az elmúlt hónapokban a magyar/roma lakosság születési arányai az alábbiak:

2008. november:	14 magyar/6 roma
2008. december:	17 magyar/10 roma
2009. január:	22 magyar/12 roma
2009. február:	11 magyar/6 roma

Szeretnénk hangsúlyozni, hogy az elmúlt években nagy hangsúlyt fektettünk a roma lakosság helyzetének elemzésére, a lehetséges megoldások keresésére. Készítettünk felméréseket, tanulmányokat, (integrált városfejlesztési stratégia; telep(es) 2008, a telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi integrációját elősegítő komplex projektek megvalósítására vonatkozó pályázat benyújtásával kapcsolatos felmérések, esélyegyenlőségi terv, komplex intézkedési terv a cigányság élethelyzetének a javítására; települési esélyegyenlőségi program) mely programokkal, pályázatokkal természetesen az a célunk, hogy megragadjunk minden olyan lehetőséget, amellyel ennek a népcsoportnak a helyzete javítható, ide értve az oktatást, szociális -, vagyoni helyzetet is.

Tudjuk, hogy a helyzet felszámolása - noha az a roma lakosság életvitelének, mentalitásának nagymértékben betudható – városi érdek, az élhető környezet megteremtése, fenntartása érdekében.

Keressük a megoldást, de látni kell, hogy a roma lakosság problematikájára nem húzható egyféle sablon. A pályázatok nagy része nem tudja kezelni az ilyen mértékű települési szintű jelenlétet. Ennek az etnikumnak a felzárkóztatása komplex, hatékony, és drasztikus intézkedéseket igényel. Valós eszközrendszerrel, valós megoldással. Nem kultúrált tüneti kezelést.

Programokat szervezünk, koncepciókat készítünk, de tudni kell, hogy ezekkel az eszközökkel csak azokon tudunk – talán - segíteni, akik még formálhatóak. A roma lakosság felnőtt rétege – városunkban igen nagy számmal – valóban nagyon komoly, visszafordíthatatlan életvezetési viselkedéstani problémákkal, egészségügyi gondokkal küzd. Nem egy részük, hanem elenyésző kivétellel valamennyien. Mindezekből adódóan nincs sem önálló elképzelésen alapuló kezdeményezőkézségük - a helyzetük jobbá tétele érdekében -, de ami még rosszabb a felülről jövő törekvéseket sem fogadják el. Tapasztalataink alapján többnyire véleményegyezőség van a telepen élők között, ez azonban könnyen befolyásolható, így napról napra változhat. Így eredményt elérni nem lehet. Olyan kommunikációs szakadék alakult ki, melyet sajnos nem tudunk áthidalni. Nincs családmodell, az életre-, munkára nevelés teljes hiánya jellemzi ezt a réteget. Az iskolai nevelés feleslegesnek bizonyul mindaddig, míg a családmodell a jelenlegi állapotában stagnál. Az ilyen mértékű roma lakosság integrációját ösztönző elképzelések kivitelezhetetlenek, mert azt a város lakossága nem bírja el.

Valós probléma a szegregált városok, szegregált iskolák jövőképe - ahol csak roma származásúak laknak -, mert ezekből a városokból el fog szívárogni a magyar lakosság. Erőszakkal integrálni pedig nem lehet. A magyar/roma származású születési arányszámokból láthatóan tíz éven belül nem a romák lesznek kisebbségben.

Mindezek okán kérünk segítséget, segítséget, hogy legalább a cigányság egyébként is többszörösére felgyorsult létszámnövekedést, a hátrányos helyzet újratermelődését ne ösztönözzék a jogszabályok, mert az ilyen térségekben még a meglévő cigányság problémájának a kezelése is reménytelennek látszik.

Kezdeményezzük, hogy településünk, és a hozzánk hasonló települések helyzetének feltárásával, megismerésével, egyéni programok, lehetőségek biztosításával, a családtámogatási és szociális rendszer születésösztönző hatásának visszaszorításával nyújtsanak segítséget a probléma megoldásában.

Településünkön a szociális törvény módosításával, a családmoddelt előtérbe helyező segélyezési rendszer bevezetésével megfigyelhetően megnövekedett a szülések száma a segélyezett roma lakosság körében, hiszen így a fogyasztási egység számításánál nagyobb arányszámmal szorozzák fel a folyósítandó segély összegét. A családtámogatási rendszer ugyanezen elvből kifolyólag szintén ebbe az irányba hat. Látható - legalábbis városunkban egyértelműen -, hogy ez csak a roma lakosságot ösztönzi a nagycsaládos családmoddellre.

Egyértelmű, hogy a jogszabályok általános érvényüknél fogva, egyedi helyzetet orvosolni nem tudnak. Ez a probléma azonban olyan mértékben lehetetlenít el egy várost, ami mindenképp figyelmet érdemel a jogalkotói szándék kialakítása során is.

Jogszabály-változtatási javaslataink az alábbiak:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. – ben az aktív korú ellátásra való jogosultság megállapítása szabályozásában, a családi jövedelemhatár összegének számításánál a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok módosítása, csökkentése,
- három gyerek után a családi pótlék összegének degresszív csökkentése,
- a megélhetési családfenntartás ösztönzése helyett, az adókedvezmény visszaállítása.

Fontos módosításnak tartjuk továbbá a kormány főbb intézkedései között propagált a „munkaerőpiacra való bejutást és az egyéni erőfeszítések megtételének ösztönzését” célzó intézkedések közül a **családi pótlékre vonatkozó javaslatot, mely szerint a 14 és 18 év közötti gyermekek után járó ellátás képzési támogatássá alakul, azaz ha a gyermek nem jár iskolába, akkor a támogatás sem jár.**

Javasoljuk azonban ennek valamennyi tanköteles gyermekre történő kiterjesztését.

A város vezetése, és lakossága egyaránt érzi, hogy erre a helyzetre megoldást kell találni, ezért reméljük, hogy kezdeményezésünk kedvező befogadást, és támogatást nyer. A fent felvázolt társadalmi jelenség mindennapi híradásokból is hallhatóan általános, és a jelenlegi rendszer felülvizsgálatát igényli.

II. Nemrégiben több médiában is megjelent, hogy a legtöbb bérkiegészítést – ami a HHH gyerekek nevelésben-oktatásában többletfeladatot vállaló pedagógusoknak jár – közel 530 millió forintot, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye kapta. Tiszavasvári sajnálatos módon nem részesült ebből a pénzből, mert nem tudott megfelelni a törvényi előírásoknak.

A szabályozás egyik vitatható pontja, hogy azok a települések, ahol a HHH gyermekek aránya igen magas és akik a leginkább rászorulnának, elesnek ezektől a támogatásoktól, továbbá az őket nevelő-oktató pedagógusok sem kaphatnak munkájuk elismeréseképpen bérkiegészítést, annak ellenére sem, hogy a nem könnyű körülmények között is többségében kiváló minőségű oktató-nevelő munkát végeznek. **Csak településünkön ez több száz gyermeket és legalább 50-60 pedagógust érint.**

A Tiszavasváriban működő nevelési-oktató intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola) egyike sem tudta igénybe venni a fent említett támogatásokat és kiegészítő illetményeket, mert a jogszabályok olyan feltételeket szabtak feltételül, ami a helyi viszonyok között nem volt teljesíthető. Ezért merült fel a jogszabályváltozás kezdeményezése.

Településünk óvodáiban a HHH gyerekek közül leginkább az 5. életévüket betöltött gyerekek járnak, a 3-4 éves gyerekek csak kis létszámban vannak jelen, pedig az óvodai támogatás egyik feltétele, hogy a 3. életévüket betöltötték legalább 70%-a részt vegyen az óvodai nevelésben – bár remélhetőleg az óvodáztatási támogatás ezen az arányon némiképpen javítani fog.

A jogszabályilag előírt intézményi arányoknak nem tud sem az óvoda, sem az iskola megfelelni, még tagintézményenként, illetve intézményegységenként sem. A HHH gyermekeket szüleik a lakóhelyükhöz legközelebb eső intézménybe szeretnék járatni és csak kevesen hajlandóak egy másik iskolaegységbe vagy tagóvodába hordani gyermeküket. Így fordulhat elő, hogy az egyik tagóvoda kénytelen helyhiány miatt elutasítani a gyerekek felvételét, míg a város másik részén található tagóvodában több csoportszoba üresen áll. Az iskolával kapcsolatosan ugyanez elmondható. A város próbált megoldásokat találni a helyzet kezelésére (pl. biztosította a buszjáratot, amivel a gyerekeket el tudták volna vinni másik tagóvodába), de a szülők teljesen elzárkóztak ezen megoldások elől.

A fent leírtak nemcsak Tiszavasváriban jelentenek problémát, hanem minden olyan településen is, ahol a HHH aránya magas, és ahol ez az arány előreláthatólag tovább fog növekedni. Ezzel együtt éppen azok az intézmények nem jutnak többlettámogatáshoz, ahol magas a HHH gyermekek aránya, és azon pedagógusok nem kapnak kiegészítő illetményt, akik nagyobb számban foglalkoznak ezekkel a gyerekekkel.

Szeretnénk kezdeményezni, hogy ne csak azok a települések jussanak hozzá ezekhez a támogatásokhoz, kiegészítő illetményekhez, ahol a nevelési-oktató intézményekben a HHH aránya alacsony, hanem legyenek elérhetőek ezek a többletforrások minden HHH gyermek számára, hiszen különösen nekik fontos és elengedhetetlen a felzárkóztatás, az egyéni fejlesztés és integráció, különösen ott, ahol ez a társadalmi réteg koncentráltan van jelen.

Mindezek alapján kérem fentiek figyelembevételével a módosítási lehetőségek vizsgálatát, valamint a szükséges egyéb intézkedések megtételét szíveskedjék eszközölni.

Tiszavasvári, 2009. március 19.

Tisztelettel

R o z g o n y i Attila
polgármester